

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 60 - NOVEMBER 2020

[nl](#) [fr](#) [en](#)

PUBLICATIE

Was u niet bij de online presentatie van het boek 'Experiencing 11 November 2018: Commemoration and the First World War Centenary' ? Bekijk en ontdek dit Engelstalige boek . [MEER INFO](#)

<https://www.cegesoma.be/nl/publication/experiencing-11-november-2018-commemoration-and-first-world-war-centenary>

BIBLIOTHEEK

Welke zijn de nieuwste aanwinsten in de bibliotheek van het CegeSoma ? [MEER INFO](#)

<https://www.cegesoma.be/nl/de-bibliotheek-van-het-cegesoma-houdt-stand-ondanks-de-epidemie>

KINDEREN VAN DE COLLABORATIE

Ter aanvulling van de uitzending op 'La Une' (RTBF) 'Les enfants de la collaboration' : bekijk de drie uitzendingen met 'De visie van de historici' en ontdek het artikel van Koen Aerts. [MEER INFO](#)

<https://www.cegesoma.be/nl/event/regards-dhistoriens-de-visie-van-geschiedkundigen>

VERJAARDAG VAN EHRI

De aanleiding voor een terugblik op de geschiedenis van het project European Holocaust Research Infrastructure en alle verwezenlijkingen van de laatste tien jaar. [MEER INFO](#)

<https://www.cegesoma.be/nl/news/10-jaar-ehri>

NAZISME EN OCCULTISME

Ontdek de eerste aflevering in de reeks 'ontmoetingen met onze bibliothecaris' Alain Colignon. [MEER INFO](#)

<https://www.cegesoma.be/nl/nazisme-%E2%80%A6-en-occultisme-de-bibliotheek-van-het-cegesoma>

COVID-19 PANDEMIE

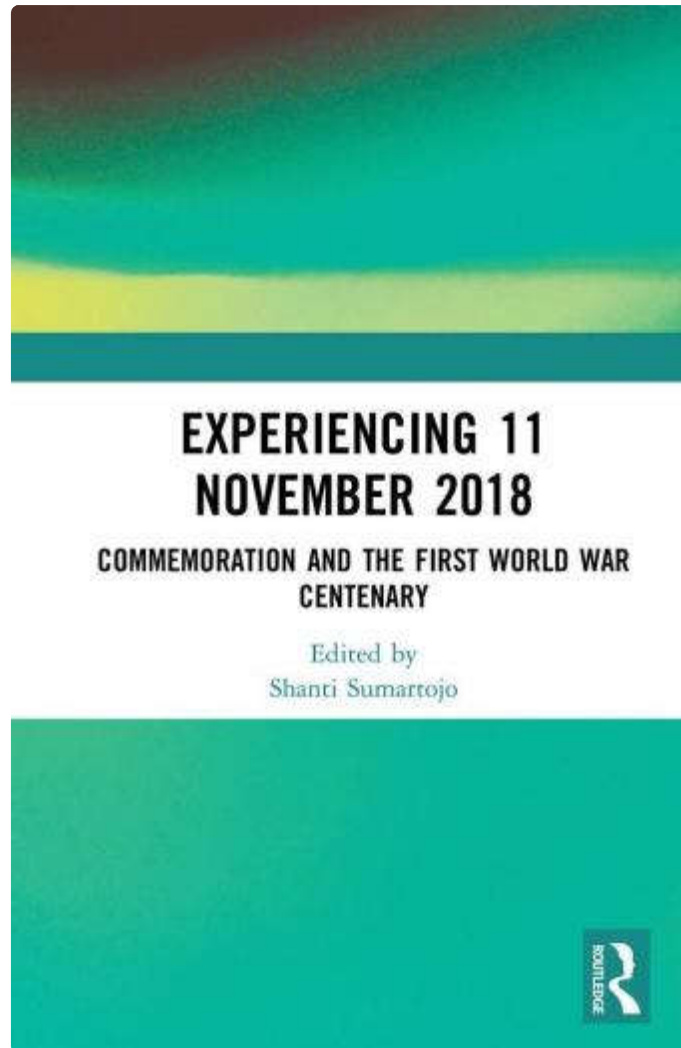
Heropening van de leeszalen in twee fasen. [MEER INFO](#) <https://www.cegesoma.be/nl/covid-19-update-heropening-van-de-leeszalen-twee-fasen>

[Home](#) » [Publication](#) » [Experiencing 11 November 2018: Commemoration and the First World War Centenary.](#)

Experiencing 11 November 2018: Commemoration and the First World War Centenary.

Wereldoorlog I [Boek](#)

Onderzoekers uit een tiental landen hebben - vanuit een internationale en interdisciplinaire invalshoek - deelgenomen aan talrijke herdenkingsplechtigheden in hun land. Ze hebben die daarna, elk vanuit zijn eigen discipline, geanalyseerd. Dit boek is het werk van de denktank «Commemoration reframed» (die verschillende keren in het CegeSoma heeft vergaderd). De groep werd geanimeerd door professor [Shanti Sumartojo](#). Zij doceert aan de Monash University in Australië.

Het resultaat is een absoluut originele en vernieuwende benaderingswijze van het fenomeen 'herdenkingen'. In zijn presentatie gaat historicus [Jay Winter](#) nader in op enkele aspecten hiervan en op de brede waaier aan contexten en actoren. Reflecties bij wijze van voorwoord die aansporen om het boek te lezen ...

Klik [hier](#) (link Youtube) om de presentatie van het boek 'Experiencing 11 Novembre 2018' te beluisteren.

Waar was ik op 11 november 2018 ? Dat is één van de vragen die u ertoe kan aanzetten om dit boek te lezen.

DETAILS VAN HET PRODUCT

Kaft: hard

Aantal bladzijden: 234 p.

Formaat:

Datum van verschijnen: 2020

EAN/ISBN: 9781350155312

Uitgever: Routledge, UK

AUTEUR(S)

[Shanti Sumartojo](#) (Uitgegeven door)

PRIJS

Hardback: £ 90.00 - eBook : £ 40.49

BESTELLEN

BLADEREN

BEKIJK DE ONLINE VOORSTELLING VAN HET WERK

TAGS

[herdenking WO I](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

De bibliotheek van het CegeSoma houdt stand ondanks de epidemie !

Dit speciale jaar 2020, rampzalig op gezondheids- en economisch vlak liet ons, ondanks de nodige bezuinigingen op het budget, toch toe onze bibliotheek aanzienlijk te laten groeien zij het niet zozeer in kwantiteit maar dan toch zeker in kwaliteit .

Wat de recente bijdragen in de lopende bibliografie (september-november 2020) betreft verdient de heruitgave van het boek *Onverwerkt verleden, 1942-1952* van Luc Huyse en Steven Dhondt onze speciale aandacht. Dit werk gewijd aan collaboratie en repressie en in 1991 uitgegeven door Kritak wordt nu, 30 jaar later, opnieuw uitgegeven. Deze heruitgave, terug bij Kritak en onder dezelfde titel, kon rekenen op de substantiële bijdragen van verschillende auteurs die dicht bij het CegeSoma staan of gestaan hebben nl. Koen Aerts, Bruno De Wever en Pieter Lagrou. Pieter Lagrou is trouwens ook de auteur van een andere belangrijke publicatie over de Tweede Wereldoorlog, namelijk de statistische balans van het laatste wereldconflict : *Les guerres, les morts et le deuil. Bilan chiffré de la Seconde Guerre mondiale* (uitgegeven in Parijs door Rohrbasser). Dit boek geeft ons een duidelijk overzicht van dit thema en laat toe na te gaan of in welke mate de statistiek een exacte wetenschap is !

Wat de studie van het verzet betreft kunnen we drie nieuwe en beloftevolle publicaties aanstippen : *Les "Anonymes" de la Résistance en France 1940-1942 : Motivations et engagements de la première heure* van Yagil Limore (Paris, L'Harmattan, 2019) over buurland Frankrijk, *Résistance contre le nazisme. Maquisards et partisans sur le front occidentale et soviétique* van Thierry Grosbois (Brussel, Editions universitaires européennes, 2020), een boek met een eerder internationaal karakter en specifiek handelend over gewapend verzet. Als derde vermelden we het collectief werk met de ietwat romantische titel *Het schaduwleger : /L'armée de l'ombre*. De ondertitel verduidelijkt : *Van clandestiniteit naar herinnering/ De la clandestinité à la mémoire* (met de medewerking van Emmanuel de Bruyne, Dirk Martin, Laurence Van Ypersele, Robin Libert, ...) uitgegeven bij Gompel & Scavina. Drie belangrijke werken om te onthouden en 'die eenieder geacht is aan te schaffen voor zijn bibliotheek', tenminste wie geboeid is door de periode '39-'45.

Specialisten in identiteitsvraagstukken en zeker diegenen betrokken bij de studie van het nationaliteitsprobleem in België met invalshoek Vlaanderen kunnen zich, als ze de taal van Goethe machtig zijn, verdiepen in de omvangrijke studie van Jakob Müller, *Die importierte Nation. Deutschland und die Entstehung des flämischen Nationalismus 1914 bis 1945* (Göttingen, 2020). De titel spreekt voor zich en zoals vele Duitse studies over deze problematiek is het een ernstig en erudiet werk . Liefhebbers van sociale semiologie zullen dan weer het werk van oud-medewerker Gie Van Den Berghe (toen het CegeSoma nog het NSCGW was) weten te appreciëren : *Sieg Heil ! Van mythische groet tot verderfelijke ideologie*. Een weerspiegeling van de "Lingua Tertii Imperii"-toepassingen op maatschappelijk vlak in

het licht van de XXe eeuw. Een nieuwe benadering en in zekere zin een aanvulling op de werken van Victor Klemperer.

De herdenking van en de herinnering aan de "Grote Oorlog" deemstert verder weg in de tijd, het moment om, trouw blijvend aan onze missie, *Writing the Great War. The Historiography of World War I from 1918 to the Present* (uitgegeven door Christoph Cornelissen & Arndt Weinrich en verschenen bij Berghahn in 2020) aan onze collecties toe te voegen om zo een complete visie te hebben op dit thema in de Angelsaksische wereld.

Gezien de beperkte ruimte die ons toegemeten is wil ik tot slot de aandacht vestigen op een sterk staaltje literatuur van Antonio Scurati (Italië) van 2018. Zijn werk kent enorm succes in eigen land en werd veel vertaald in het buitenland. Het lijvige boek van bijna 850 pagina's met als titel '*M. Il Figlio del Secolo*' traceert de greep naar de macht van Benito Mussolini van 1919 tot 1922 in een "fictionele werkelijkheid". Gezien het succes van dit boek, dat goed de tijdgeest weerspiegelt, leek het ons toch opportuun om deze roman, bij wijze van uitzondering, aan te schaffen en hem aan onze lezers aan te bieden net zoals we, weliswaar om andere redenen, ooit de roman *Les Bienveillantes* van Jonathan Littell in onze collecties hebben opgenomen.

Al deze werken geven een goed beeld van dit tijdsgewricht met zowel zijn fascinatie voor het verleden als zijn angst voor de toekomst ...

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » 'Regards d'historiens' (De visie van geschiedkundigen)

'Regards d'historiens' (De visie van geschiedkundigen)

Kinderen van de collaboratie in Franstalig België: het stilzwijgen eindelijk doorbroken?

Wereldoorlog II [Film projectie](#)

Drie jaar geleden gaf Koen Aerts, die inmiddels deel uitmaakt van het wetenschappelijk team van het CegeSoma, in de conferentiezaal van de instelling een avant-première van de documentaire “Kinderen van de collaboratie”, een reeks die door de VRT in verschillende afleveringen werd uitgezonden op Canvas. In het verlengde daarvan volgde het jaar nadien de publicatie van een bronnengids voor de geschiedenis van de collaboratie in België, onder de titels “Was opa een nazi ? Speuren naar het oorlogsverleden” / “Papy était-il un nazi? Sur les traces d'un passé de guerre”. Het boek werd al snel een onmisbaar instrument voor opzoeken rond het oorlogsverleden van duizenden families in België.

Maar tot vandaag kwam het taboeonderwerp van de collaboratie in Frans- en Duitstalig België nog niet aan bod op televisie...

Het is pas eind van dit jaar 2020 dat de RTBF een programma voorziet voor wat kan worden beschouwd als de Franstalige tegenhanger van de reeks die werd uitgezonden op Canvas. Het initiatief daarvoor werd in 2018 genomen door productiehuis De Mensen/Les Gens en Koen Aerts. De uitwerking en de regie van de reeks werden toevertrouwd aan regisseur Tristan Bourlard (Zest Studio) en journaliste Anne-Cécile Huwart. Verschillende leden van het CegeSoma-team en van het Transmemo-project hebben hen geholpen om het

onderwerp historisch te kaderen en om het te plaatsen binnen de intergenerationale overdracht van herinneringen aan de oorlog.

Terwijl aan Nederlandstalige kant de zoektocht naar getuigen geen echt probleem had gesteld bleek het aan Franstalige zijde een hele uitdaging te zijn om mensen te vinden die in alle openheid wilden getuigen over het collaboratieverleden van hun ouders.

De uitzending van 90 minuten, op woensdag 25 november 2020 op La Une (RTBF) met de titel "**Les enfants de la collaboration**", gaf het woord aan zeven getuigen.

Terwijl de zeven afleveringen van de documentairereeks van 2017 werden afgerond met een debat onder experts heeft de RTBF geopteerd voor een andere benadering : de visie van de historici zal enkel te bekijken zijn op Auvio, het digitale audio- en videoplatform van de RTBF. Vanzelfsprekend sluiten beide uitzendingen bij mekaar aan.

We willen sterk aanbevelen om - vóór de uitzending van "Les enfants de la collaboration" - [online op het Auvio-platform van de RTBF te bekijken](#) - naar drie filmpjes die werden gemaakt samen met zeven geschiedkundigen die in het onderwerp gespecialiseerd zijn (Koen Aerts, Christophe Brüll, Alain Colignon, Martin Conway, Chantal Kesteloot, Pieter Lagrou en Florence Rasmont). Gedurende driemaal 20 minuten geven ze achtereenvolgens duiding bij de context van die tijd (van de voor- tot de naoorlogse periode), de plaats van de collaboratie in Franstalig België en het repressiebeleid dat het Belgisch militair gerecht na de oorlog voerde. Kortom, dit is een onmisbaar verlengstuk om de visie van de getuigen goed te kunnen begrijpen.

- [#1 'Regards d'historiens' - eerste aflevering \(in het Frans\)](#)
- [#2 'Regards d'historiens' - tweede aflevering \(in het Frans\)](#)
- [#3 'Regards d'historiens' - derde aflevering \(in het Frans\)](#)

We nodigen u ook uit om op de blog van de website Belgium WWII kennis te nemen van een artikel van Koen Aerts met de titel "[Enfants de la collaboration \(RTBF\) versus Kinderen van de collaboratie \(VRT\): dezelfde programma's, dezelfde reacties?](#)"

Volgende afspraak binnenkort: een driedelige radioreeks (in het Frans) over 'Les transmissions. La guerre en héritage' (1/ De mère en fille; 2/ Le secret; 3/ Bompa) 'De overdracht. De erfenis van de oorlog (1/ Van moeder op dochter; 2/ Het geheim; 3/ Opa), gerealiseerd door Florence Rasmont & Guillaume Abgrall. Een productie van CegeSoma-Rijksarchief en de vzw Gsara.

25/11/2020 - 20:30 – 22:00

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

TAGS

[collaboratie](#) [Dagelijks leven](#) [rexisme](#) [Wallonië](#) [repressie van de collaboratie](#)
[maatschappelijke debatten](#) [Oostfront](#) [Collectief geheugen](#)

© Cegesoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » 10 jaar EHRI

10 jaar EHRI

#EHRI10Years

16 November 2010 | Prof. Jerzy Holzer at the Launch Event of the European Holocaust Research Infrastructure, the Royal Museum of Art and History, Brussels.

Op 16 november 2020 was het precies 10 jaar geleden dat [het project European Holocaust Research Infrastructure \(EHRI\)](#) in Brussel werd gelanceerd. Het is een goede gelegenheid om even terug te kijken op de geschiedenis en de verwezenlijkingen van *EHRI*, dat als project de derde fase is ingegaan, in afwachting van een hopelijk succesvolle transformatie naar een permanente onderzoeksinfrastructuur.

Het onderzoek over de Holocaust wordt beheerst door een merkwaardige paradox. De Holocaust is bij uitstek een Europees fenomeen: Nazi – Duitsland roeide op een planmatige wijze de Joden uit niet alleen in Duitsland, maar ook in andere landen die door Nazi-Duitsland bezet of geannexeerd werden. De bronnen over de Jodenvervolging zijn echter zeer verspreid bewaard en een overkoepelende toegang ontbreekt.

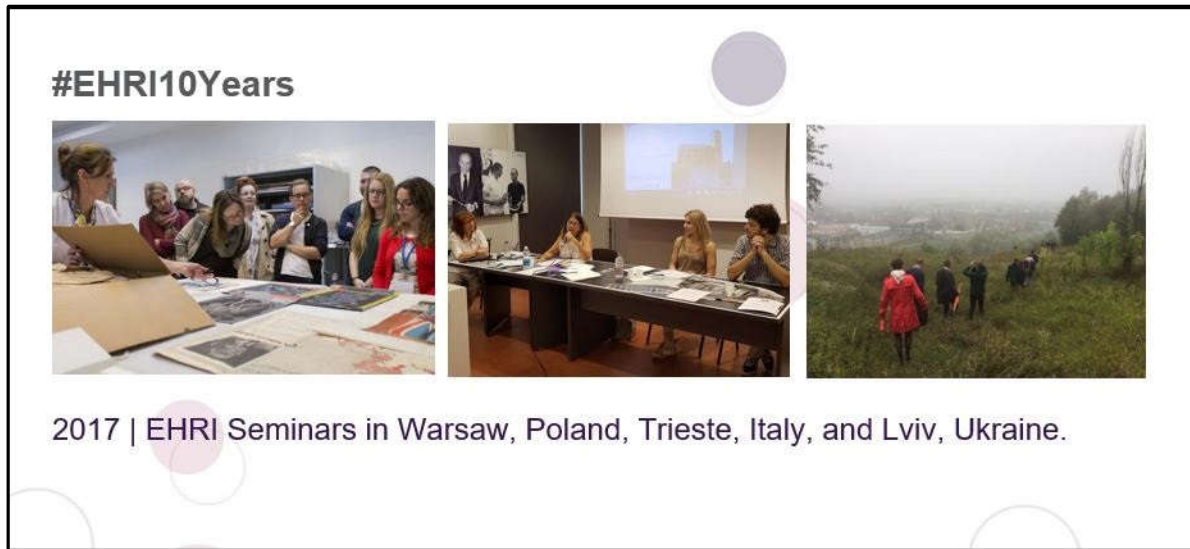
Eén van de voornaamste doelstellingen van *EHRI* is dan ook om deze verspreide bronnen makkelijker identificeerbaar en traceerbaar te maken door de relevante bewaarinstellingen in kaart te brengen en de collectiebeschrijvingen van de Holocaust-gerelateerde bronnen op een gebruiksvriendelijke manier samen te brengen en te ontsluiten. *EHRI* opteerde van bij de start voor digitale ontsluiting. Concreet kunnen via het onderzoeksportaal archiefinstellingen en collectiebeschrijvingen in verschillende landen binnen en buiten Europa opgespoord worden. Er zijn meer dan 325.000 beschrijvingen beschikbaar. In het kader van *EHRI-3* zal dat aantal nog verder worden uitgebreid. Hoe dit portaal precies werkt en wat u mag verwachten kan u op [hier](#) (Youtube filmpje onderaan) zelf ontdekken.

Mensen verbinden

Het onderzoeksportaal wil niet alleen individuele onderzoekers het werken vergemakkelijken, maar ook internationale samenwerking van Holocaust-onderzoekers faciliteren. Wie bijvoorbeeld een comparatief onderzoek wil opzetten tussen verschillende landen kan veel makkelijker prospectie doen naar relevante bronnen of aanknopingspunten vinden voor transnationale onderzoeksthema's.

EHRI wil niet alleen gevestigde Holocaust-onderzoekers tegemoet komen, het *fellowship* programma geeft aan jonge Holocaust-onderzoekers de mogelijkheid om voor een korte tijd archiefonderzoek te doen in een van de partnerinstellingen van *EHRI*.

EHRI heeft in de loop der jaren ook verschillende workshops en colloquia georganiseerd, vaak toegespitst op onderbelichte regio's of problematieken. Ook dat heeft bijgedragen tot de vorming van een internationale gemeenschap van onderzoekers die via *EHRI* met elkaar in contact zijn gekomen. Andere initiatieven zoals de zomerscholen en de online-cursussen waren een andere bouwsteen van de uitbouw van die onderzoeksgemeenschap.

Copyrights EHRI

Digital Humanities

Digital humanities faciliteert niet alleen de toegang tot archieven, maar kan ook gebruikt worden om het brede publiek op een innovatieve en interactieve manier te laten kennismaken met bronnen en archieven. De [document blog](#) is er een mooi voorbeeld van. Ook voor de herinnering aan de Holocaust kan het belang van een voor iedereen toegankelijke digitale infrastructuur niet worden onderschat.

Eén van de meest boeiende ervaringen binnen *EHRI* is de samenwerking met collega's met heel verschillende achtergronden. In de eerste plaats geografisch : de partners van *EHRI* komen uit verschillende Europese landen (Centraal Europa inbegrepen) uit Israël en de uit *USA*. Die diversiteit is er ook wat de disciplines betreft : naast historici, archivariissen en andere collectiespecialisten, spelen binnen *EHRI ITers* een sleutelrol. Dat alles draagt bij tot de verruiming van het blikveld en het besef dat onderzoek te winnen heeft bij internationale en interdisciplinaire samenwerking en laat toe aansluiting te vinden met en kennis te nemen van nieuwe ontwikkelingen.

Conny Kristel

Voor de ontwikkeling van *EHRI* heeft de Nederlandse historica Conny Kristel een fundamentele rol gespeeld. Ze heeft *EHRI* niet alleen mee op poten gezet, maar zette als coördinator vanuit het NIOD de bakens uit voor de uitbouw van *EHRI*. Conny Kristel promoveerde bij Hans Blom op een proefschrift over de geschiedschrijving van de jodenvervolgving in Nederland, waarin ze de persoon en het oeuvre van Abel Herzberg, Jacques Presser en Lou de Jong op een subtiele wijze analyseerde. Conny Kristel vulde haar rol van coördinator op een besliste maar participatieve wijze in en slaagde erin mensen van uiteenlopende horizons te laten samenwerken en een uitstekende band op te bouwen met de verantwoordelijken van de Europese onderzoeksprogramma's. Helaas ontviel Conny Kristel ons op 6 oktober 2018. Om haar te eren werd het *fellowship* programma, dat binnen *EHRI-3* zal worden voortgezet, naar haar genoemd.

Het CegeSoma was bij de '*founding fathers*' van *EHRI* en is vandaag nog één van de partners, samen met Kazerne Dossin, in de derde fase van *EHRI* en in de zgn '*preparatory phase funding*' van *EHRI*. Die laatste is erop gericht *EHRI* om te vormen tot een permanente onderzoeksinfrastructuur. De horizon is januari 2025, de tachtigste verjaardag van de bevrijding van Auschwitz.

Ander nieuws

[Les Transmissions. La guerre et héritage \(De overdracht. De erfenis van de oorlog\)](#)

[Levens die voor altijd ingrijpend veranderden...](#)

[Een nieuwe collega versterkt het wetenschappelijk team van het CegeSoma](#)

[Historische waarheid en beeldvorming over WOII in België in tijden van zogenaamde 'post-truth'](#)

[Belgische koloniale geschiedenis in het BTNG](#)

[Was opa een held?](#)

[Tot weldra...](#)

[De "ongewone" zomer van 1940](#)

[Wetenschap en waarheid : archieven en onderzoek](#)

[Belgium WWII in tijden van quarantaine](#)

[Ontdek de publicaties van het CegeSoma of laat anderen ze ontdekken...](#)

[Het CegeSoma is aan het telewerken ...](#)

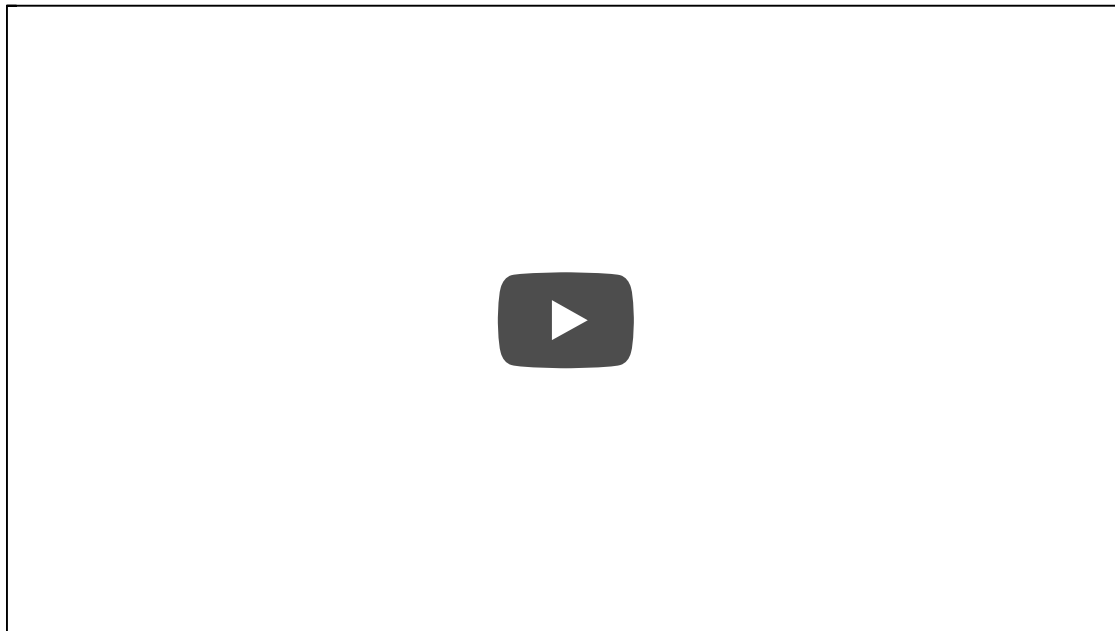
© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

Nazisme ... en occultisme in de bibliotheek van het CegeSoma

Nazisme en occultisme in de bibliotheek van het CegeSoma ... Onder deze titel nodigen we u uit om een eerste onderwerp te ontdekken in onze reeks "Afspraak met de bibliothecaris". Met elk thema kan u nader kennis maken met onze collecties. De informatie wordt verduidelijkt aan de hand van tekst en video.

Bekijk de eerste video : 'Afspraken met de bibliothecaris : 1. Esoterisme en occultisme onder het naziregime'.

Tot voor kort zou de naïeveling die het aandurfde om vermeende esoterische aspecten van het nazisme aan te kaarten of die zover ging om bepaalde rituelen van de SS « Zwarte Orde » in verband te brengen met die van een occulte sekte, zowel in Franstalig België als in Vlaanderen, bij de beroepshistorici de wenkbrauwen hebben doen fronsen, als hij al niet hun meewarige ironie zou hebben opgewekt. Zulke verbanden in een dergelijke thematiek hadden dikwijls een kwalijke reputatie onder de geschiedkundigen, die zich vanuit hun beroep graag beroemen op een Cartesiaanse geest, voor zover ze die gelijkenissen al niet als pure hersenspinsels zouden hebben weggezet. En gewoonlijk werd dit onderzoeksgebied overgelaten aan journalisten met een oververhitte fantasie of aan lichtjes gestoorde amateur-historici, als het al niet ingepalmd werd door schikbreukelingen van Europese fascistische

bewegingen op zoek naar een pseudo-filosofische (maar door hen bevredigend geachte) verantwoording voor hun dwalingen uit het verleden.

Toch hebben gevestigde onderzoekers in het buitenland er zich al lang op toegelegd om het nazi-esoterisme en de mystiek of pseudo-mystiek van het nazisme en zijn ideologische voorlopers uit de 19de eeuw te ontrafelen en in perspectief te plaatsen. Denken we maar aan Jan Baird met zijn baanbrekende studie *The Mythical World of Nazi War Propaganda* (1974), aan Hans Mommsen met *Le National-Socialisme et la société allemande* (1998), aan George Mosse met *Les Racines intellectuelles du Troisième Reich* (2006). Frankrijk is op dit vlak lang achtergebleven, maar heeft de verloren tijd ingelopen met de opmerkelijke werken van Stéphane François, van *Le nazisme revisité : l'occultisme contre l'histoire* (2008) tot *L'occultisme nazi : Entre la SS et l'ésotérisme* (2020). De terughoudendheid of onverschilligheid van onze historici met betrekking tot dit onderwerp is echter makkelijk te begrijpen omdat er dikwijls meer kaf dan koren verschijnt, tenminste als men van een wetenschappelijke aanpak uitgaat.

Nochtans blijft deze thematiek de nieuwsgierige onderzoeker uitdagen, omdat het geloof in het bestaan van een nazi-esoterisme schijnt te berusten op een aantal onbetwistbare gegevens.

- Het nazisme, zoals het in 1919 is ontstaan in de nasleep van de Duitse nederlaag, is geen « *ex nihilo nihil* » schepping. Het is diep geworteld in een « *völkisch* », vaak antisemitisch en pangermaans waas dat al voor de oorlog en tijdens de overgang van de 19de naar de 20ste eeuw duidelijk aanwezig was in een veelvoud van ultranationalistische kringen en splintergroepjes. Die hielden er dikwijls afwijkende, halvelings esoterische of pre-ecologische ideeën op na, die doordrongen waren van « Noords » of oud-Germaans racisme. Onder de « grote directe voorlopers » van het nazisme schuift men vaak de *Germanenorde* (1912) naar voor en het *Thule-Gesellschaft* (1918) dat in München gevestigd was en waaruit de *Deutscher Arbeiterpartei* voortkwam waar een zekere Adolf Hitler lid van werd ...

- Verschillende hoge kaderleden van de jonge nazipartij hebben deel uitgemaakt van een of ander van die verenigingen (Scheubner-Richter, Hess, Hans Franck en ook Himmler) en hebben daar hun ideeën en nazi-symboliek deels opgepikt. Dat geldt in zekere mate ook voor Hitler, die sympathiseerde met de Oostenrijkse pangermaanse beweging van Schönener en een trouwe lezer was van het racistische blad *Ostara*, van *Jörg Lanz von Liebenfels* (maar hij stond niet met hem in contact in tegenstelling tot wat men lang heeft geloofd ...).

- Het nazisme als beweging vertoont parareligieuze aspecten wat de politieke esthetiek betreft, met de 'liturgie' van hun ceremonies en het aannemen/gebruiken van een « Noordse » vóórchristelijke symboliek (hakenkruis of *swastika*, de SS-runetekens...).

Maar vanaf het begin van de jaren '30, bij de opkomst van de NSDAP, zien we in middens van de katholieke Kerk, met de hiërarchie op kop, een systematische gelijkschakeling nazisme/esoterisme, of zelfs nazisme/occultisme. De Kerk ziet de Hitlerbeweging als een gevaarlijke concurrent en stelt het nazisme gelijk met een nieuw heidendom dat de kop opsteekt ; ze zal met min of meer succes hierop voortborduren. Later, aan de vooravond van de oorlog, heeft de bestseller *Hitler m'a dit-1939-1940* van ex-nazi Hermann Rauschnig, die met de partij gebroken had, dat nog aangedikt door het Hitlerisme voor te stellen als een veel meer duivels dan specifiek politiek fenomeen. Dit is wat kort door de bocht (om het zacht uit te drukken), maar die these kent een zeker succes in de christelijke beweging.

Die kijk op de dingen oogst vreemd genoeg begin jaren '60 opnieuw succes bij het ruime publiek met het werk *Le Matin des Magiciens* van de (Franstalige) Gentenaar Louis Pauwels en Jacques Bergier, dat doordrongen is van

magisch realisme en dat het vertrekpunt betekent voor een hele reeks « non-conformistische » en « para-wetenschappelijke » producties die in Parijs verschijnen in het erg populaire tijdschrift *Planète* (1961-1971). De boeken van Saint-Loup/Marc Augier (*Nouveaux cathares pour Montségur*-1968 en *Götterdämmerung. Rencontre avec la Bête*-1986) en Jean Mabire (*Thulé. Le soleil retrouvé des Hyperboréens*-1978) en van hun epigonen, die soms banden hebben met het meest radicale extreem rechts, zorgen ervoor dat het onderzoeksveld over deze thematiek zwaar beladen wordt. En de beroeps- of amateur-historici bij ons zijn hierdoor ongetwijfeld afgeschrikt en wagen zich tenauwernood aan dit onderwerp. We kunnen hier alleen maar verwijzen naar het recente *Himmler et le Graal. La vérité sur l'affaire Otto Rahn* (2018) van Arnaud de la Croix, een eerlijke maar weinig innoverende bijdrage (we vinden er echo's in terug van het *Mystère Otto Rahn. Le Graal et Montségur* van Christian Bernadac, dat toch uit 1978 dateert ...)

De nieuwsgierige lezer vindt al deze titels (en enkele andere *ejusdem farinae*) in de bibliotheek van het CegeSoma, dat zijn onderzoek – wel te verstaan en zoals men intussen al begrepen heeft – veel verder uitbreidt dan de echte of vermeende tribulaties van het nazisme met de katharen, Thule of het nieuwheidens esoterisme ...

Gelukkig maar !

Alain Colignon, bibliothecaris

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11